

[Løje.]

Tidspunkt opgav Autoriteterne i Virkeligheden Haabet om at standse Sygdommen i dens videre Fremtrængen; Nedslagningerne blev indskrænket til kun at gælde i de Tilfælde, hvor Sygdommen viste sig paa Steder, hvor den ikke tidligere var forekommet, eller paa mere isolerede Steder, og nu stod Veterinærautoriteterne i en meget kritisk Situation. De Landmænd, der først nu fik Epidemien at føle, og som havde været Vidne til, at Naboer og Genboer havde faaet Dyrene nedslaaet og erstattet nogenlunde ordentligt, maatte nu selv bære Tabene, og da der indtraadte mange Dødsfald blandt de paagældende Dyr, ofte indtil Halvdelen af Besætningerne, ligesom de Dyr, der var angrebet, i de allerfleste Tilfælde led stor Skade, fandt man, at det var urimelig haardt.

Dertil kom, at Landmændenes og Dyr lægernes Krav til Serumlaboratoriet om Rekonvalescentserum til Mildnelse af Sygdommen ikke kunde efterkommes, i hvert Fald ikke i nogen nævneværdig Udstrækning, og hvis man henvendte sig til Veterinærautoriteterne. — jeg har talt med Veterinærdirektøren om disse Spørgsmaal — og spurgte, hvad Grunden var, sagde de: Vi kan jo ikke skaffe Serum, naar vi har slaaet alle de Dyr ned, som har været angrebet. Det er nemlig en Betingelse for Fremstillingen af Serum, at man har en Del Dyr, der, som Veterinærerne udtrykker det, har været gennemsygede og er kommet sig igen, og som man kan tappe Blod af; af dette Blod fremstilles det nødvendige Serum. Men da der hengaar mindst en Maaned fra Sygdommens Udbrud, til den er overstaaet, til man naar det Tidspunkt, da man kan tappe Blod af dem, er det givet, at i denne Maaned staaer Veterinærautoriteterne fuldstændig hjælpeløse over for Epidemien; i deres Iver for at standse dens videre Fremtrængen havde de beordret alle Besætningerne nedslaaet, og hvad der gjorde Tilstanden mere kritisk, var, at Sygdommen nu tog voldsom Fart, idet Antallet af Tilfælde i første Uge af September var mellem 1 100 og 1 200, deraf ca. 1 000 i Sønderjylland.

Omkring 1. Oktober var Antallet fordoblet til omkring 2 100 Tilfælde pr. Uge, og efterhaanden bredte det sig til næsten alle Egne af Landet. Veterinærautoriteterne var altsaa Genstand for et voldsomt Pres baade fra Dyr lægerne og de Landmænd, hvis Besætninger var smittede. Man krævede af dem, at de skulde fremstille Serum; de kunde det ikke, de havde ikke Midler. Man

kommer nu uvilkaarlig til at opkaste det Spørgsmaal: Vilde det ikke have været klogere og billigere at høre op med Nedslagningerne paa et tidligere Tidspunkt og gøre det muligt at fremstille Serum i betydelig større Udstrækning, hvorved man kunde lindre Sygdommen hos de angrebne Dyr i meget betydelig Grad? Man havde egentlig Indtrykket af, at Veterinærmyndighederne hverken vidste ud eller ind, ikke vidste, hvad de skulde gøre, og det er der ikke noget at sige til over for et saa voldsomt Pres udefra og over for den Tilstand, der var; fordi der ikke var Mulighed for at fremstille Serum, stod de jo ganske hjælpeløse.

Hadde det nu ikke været en Opgave for den stærkt opreklamerede Anstalt, vi har paa Øen Lindholm, paa et tidligere Tidspunkt at gøre det muligt at fremstille Serum, i hvert Fald i en betydelig større Udstrækning, end Tilfældet var? Ogsaa det maa man jo spørge om. Men det synes, som om man fra autoritativ Side har været mere optaget af at bekæmpe den Epidemi, der ventelig kommer igen i Løbet af en 4—5 Aar, end man har været af at bekæmpe Sygdommen under denne Epidemi.

Til alt Held var der en Del Dyr læger i forskellige Egne af Landet, der paa dette kritiske Tidspunkt var i Besiddelse af et meget prisværdigt Initiativ, og de tog selv Sagen i deres Haand. De kunde ganske vist ikke med saa kort Frist fremstille Serum, men saa snart det var muligt, saa snart de havde Dyr, der havde været syge tilstrækkelig længe og var ved at komme sig igen, gav de sig til at fremstille det saakaldte Citratblod, der kan fremstilles paa et Døgn, idet man tapper Blodet og behandler det med kemiske Vædsker paa en saadan Maade, at det bliver sterilt og hindres i at koagulere, og det har vist sig alle Vegne, hvor Dyr lægerne har taget denne Opgave op, at det har mildnet Sygdommen i overordentlig Grad.

Jeg synes, der er Grund til at prise det Initiativ, Dyr lægerne ved denne Lejlighed har udvist, men som Veterinærautoriteterne, forekommer det mig, har manglet. Ganske vist begyndte man ogsaa dér, da man ikke kunde fremstille Serum, at beskæftige sig med Spørgsmaalet om Anvendelsen af Citratblod, men først en Maaned efter eller maaske mere end en Maaned efter, at Dyr lægerne havde begyndt at behandle Dyrene paa denne Maade, blev der udsendt et Cirkulære fra Veterinærautoriteterne om, hvorledes man skulde behandle Dyrene med Citratblod. Naar man spurgte dem, hvordan det kunde være, at de havde